

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Ndc/65/2023
Identifikačné číslo spisu: 1323200888
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1323200888.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého S. A., narodeného XX. N. XXXX, matky G. A., narodenej X. N. XXXX, E. K. XXX a otca S. A., narodeného X. Z.J. XXXX, N., N. XX, o zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 12P/112/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci, takto

rozhodol:

Na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“). Uviedol, že v predmetnej veci Mestský súd Bratislava II preniesol miestnu príslušnosť na Okresný súd Pezinok podľa § 112 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), ktorý s prenesením príslušnosti nesúhlasil a predložil vec nadriadenému súdu, a to Krajskému súdu v Trnave. Ten majúc za to, že nadriadeným súdom v danej veci je Krajský súd v Bratislave, postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave. Krajský súd v Bratislave poukázal na nesprávny postup Krajského súdu v Trnave a uviedol, že v danej veci sa konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému začalo pred účinnosťou novely CMP, avšak miestna príslušnosť bola namietaná už za jej účinnosti. Poukázal na to, že rozhodovanie o miestnej príslušnosti podľa CMP vyžaduje aplikáciu špeciálnych ustanovení CMP. Pokiaľ by teda mal Krajský súd v Bratislave rozhodovať o sporoch týkajúcich sa miestnej príslušnosti v konaniach podľa prvej a tretej hlavy druhej časti, tretej a štvrtej časti CMP ako nadriadený súd podľa § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. po 1. júni 2023, priečilo by sa to účelu reformy súdnej mapy vyjadreného aj prostredníctvom ustanovenia § 3 ods. 5 písm. c/ CMP.

2. Podľa čl. 3 Základných princípov CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci (odsek 1). Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by

bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (odsek 2).

3. Podľa § 6 ods. 1 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

4. Podľa § 6 ods. 2 CMP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

5. Podľa § 112 ods. 2 CMP ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd.

6. Podľa § 3 ods. 5 písm. b/ CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

7. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci je dôvodný.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa (§ 111 CMP). V rámci konania došlo k preneseniu miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP. Okresný súd Pezinok, na ktorý bola miestna príslušnosť prenesená, s prenesením nesúhlasil a predložil vec svojmu nadriadenému súdu, t. j. Krajskému súdu v Trnave. Ten postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave, ktorý považoval za príslušný (ako nadriadený súd) na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti.

9. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, podľa ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

10. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP, vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave. Nadriadený súd nie je síce v ustanovení § 112 ods. 2 CMP špecifikovaný, no i s prihliadnutím na špecifickú povahu konaní podľa zákona, o ktorom je reč, pri aplikácii taktiež vyššie citovaného čl. 3 ods. 2 CMP (s prihliadnutím na zachovanie princíпов všeobecnej spravodlivosti a princíпов, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov), možno dospieť k záveru, že v týchto veciach bude aj nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálny nadriadený súd). Opačný záver by sa priechil účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). Tu treba mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. Nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v danom prípade inak, než vychádzajúc z uvedených princíпов (nakolko dôsledkom takéhoto iného výkladu by bol nežiadúci stav rozdelenia rozhodovania v čiastkových otázkach týkajúcich sa maloletého dieťaťa medzi viac súdov a tým aj predĺženie a spomalenie konania).

11. Pre úplnosť sa uvádza, že ani poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) by nebolo na mieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v ust. § 3 ods. 5 CMP (ten je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v pomere špeciality).

12. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.